

155 § Iisalmen kaupungin lausunto Ulosottolaitoksen toimipaikoista ja niiden tehtävistä annetun oikeusministeriön asetuksen muuttamisesta

Kaupunginhallitus 9.6.2025 § 155

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Iisalmen kaupunki toteaa, että asetuksen muutoksella tapahtuva Ulosottolaitoksen toimipaikkojen vähentäminen heikentää valtionhallinnon palveluiden saavutettavuutta kaikissa niissä 35:ssä Suomen kaupungissa ja kunnassa, josta toimipaikka muutoksen myötä lakkautettaisiin.

Iisalmi on Pohjois-Savon maakunnan pohjoinen seutukeskus, joka tunnetaan kansainvälisesti arvostetusta teknologiateollisuudesta, vahvasta puutuoteteollisuudesta sekä monipuolisesta elintarviketeollisuudesta. Alueen elinkeinorakenteessa myös alkutuotannolla on merkittävä rooli. Iisalmi on Ylä-Savon seutukunnan keskuskaupunki ja suuri osuus koko lähiseutujen asiointiliikenteestä suuntautuu Iisalmeen, Iisalmessa sijaitseva ulosottolaitoksen toimipaikka palvelee koko Ylä-Savon seutukuntaa. Ylä-Savon kuntien alueella asuu n. 50 000 ihmistä. Välimatkat ovat pitkiä: Iisalimesta matkaa Kuopioon on n. 90 km, pisimmällään matkaa seutukunnan pohjoisosista Kuopioon on n. 150 km.

Vaikka sähköinen asiointi on lisääntynyt, henkilökohtainen asiointi on edelleen tärkeää erityisesti taloudellisesti haastavissa tilanteissa. Ulosottomiehen tehtäviin, kuten hädän toimittamiseen, omaisuuden etsintään ja ulosmitatun omaisuuden myyntiin, sisältyy paikan päällä suoritettavia toimenpiteitä, jotka vaativat ulosottomiehen fyysistä läsnäoloa. Lisäksi vastaajan kuuleminen on olennainen osa ulosottoa (Ulosottokaari 3:32 §). Kuuleminen antaa asianomaisille mahdollisuuden tulla kuulluksi ja kommentoida ulosottomiehen toimia, ja toisaalta ulosottomiehelle mahdollisuuden saada lisätietoa, mikä edellyttää henkilökohtaista vuorovaikutusta. Kuulemisessa voi syntyä vuoropuhelua osapuolten välillä, mikä tekee siitä verrattavissa dispositiivisen riita-asian oikeudenkäynnissä tapahtuvaan kuulemiseen. Ulosottomiehen toimitusmatkat ja asiakkaiden asiointikäynnit tulee pitää kohtuullisina palveluverkkoa uudistaessa. Näiden kustannusten kasvua ei suunnitelmassa ole arvioitu.

Iisalmen toimipaikan asiakaskäynnit saattavat olla suhteellisen vähäisiä (n. 100 käyntiä vuodessa), mutta tämä ei vähennä niiden arvoa erityisesti harvaan asutulla alueella. Paikallinen palvelu tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden kohdata ulosottomiehiä henkilökohtaisesti, ja se varmistaa, että vaikeuksissa

olevat henkilöt saavat tarpeidensa mukaiset palvelut. Iisalmen seudun ulosottoviranomaisilla on tärkeä rooli paikallisten yritysten ja elinkeinonharjoittajien taloudellisten ongelmien käsittelyssä. He tuntevat alueen yrityssektorin erityispiirteet, kuten paikalliset toimialat, kausivaihtelut ja muut taloudelliset tekijät, jotka vaikuttavat elinkeinonharjoittajien maksuvalmiuteen. Paikallistuntemus auttaa viranomaisia ymmärtämään paremmin, millaisia toimenpiteitä tarvitaan talousvaikeuksissa olevien yritysten tukemiseksi ja niiden toimintakyvyn säilyttämiseksi sekä reagoimaan nopeasti ja tehokkaasti paikallisiin haasteisiin. Lisäksi ulosmittattavan omaisuuden luonne vaikuttaa fyysisesti paikalla tehtävän työn määrään.

Ylä-Savon alueen elinkeinorakenteessa alkutuotannolla ja maataloudella on keskeinen rooli, ja tällä on myös väistämättä vaikutuksia ulosottomiesten, velkojien ja velallisten tehtäviin, asemaan ja ulosottoasioiden hoitamiseen. Palkan tai asunto-osakkeen ulosmittauksessa voidaan käyttää sähköisiä menetelmiä, mutta maatalousvaltaisella Ylä-Savon seudulla ulosmittauksen määrittelyyn tarvitaan usein käyntiä paikan päällä maa- tai metsätilalla. Ulosoton keskeinen tavoite on tehokkuus, mikä palvelee ensisijaisesti velkojien intressejä, mutta myös velallisen etu on, että täytäntöönpanokustannukset pysyvät pieninä. Ulosottomiehen toiminta nojaa tehokkuusperiaatteeseen, joka edellyttää nopeaa, tuloksellista ja tarkoituksenmukaista menettelyä. Tämä näkyy UK 1:19 ja UK 3:21 pykälissä, jotka korostavat täytäntöönpanotoimien suorittamista ilman aiheetonta viivytystä. Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkoston laajuus vaikuttaa suoraan siihen, miten tehokkaasti paikalliset olosuhteet huomioiden ulosottoasioita voidaan hoitaa. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien lisäksi todennut, että viivästyksien täytäntöönpanossa voivat heikentää oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumista. Kustannussäästöjen osalta on arvioitava myös ulosottomiesten toimitusmatkoihin käyttämä työaika ja aiheutuvat kustannukset. Välillisesti on huomioitava asiakkaiden toimipisteeseen asiointiin käyttämä aika ja siitä aiheutuvat kulut.

Edellä mainituilla perusteilla Iisalmen kaupunki vastustaa Ulosottolaitoksen toimipisteen lakkauttamista Iisalmessa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Hallintojohtaja Niina Puumalainen, p. 0400 771 092

Talousjohtaja Eeva Suomalainen, p. 040 652 4002

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa Ulosottolaitoksen toimipaikoista ja niiden tehtävistä annetun oikeusministeriön asetuksen muuttamista koskevasta esityksestä. Esitys on osa hallitusohjelman mukaista valtion tilaohjelman tehostamista. Osana tuottavuus- ja tehostamistoimia kaikkia oikeusministeriön hallinnonalan virastoja on pyydetty arvioimaan keinoja mm. tilatehokkuuden parantamiseksi. Ulosottolaitos on toimittanut laatimansa toimipaikkaverkon kehittämissuunnitelman oikeusministeriölle 28.6.2024.

Asetusmuutoksen tavoitteena on vähentää Ulosottolaitoksen toimipaikkoja nykyisestä 64 toimipaikasta 29 toimipaikkaan. Annetussa oikeusministeriön asetuksen muuttamista koskevassa esityksessä Ulosottolaitoksella olisi jatkossa 29 toimipaikkaa: Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Inari, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kemi, Kokkola, Kouvola, Kuopio, Kuusamo, Lahti, Lappeenranta, Maarianhamina, Mikkeli, Oulu, Pori, Porvoo, Raasepori, Rovaniemi, Savonlinna, Seinäjoki, Tampere, Turku, Ylivieska, Vaasa ja Vantaa.

Lakkautettavaksi esitetään 35 toimipaikkaa: Forssa, Haapajärvi, Huittinen, Iisalmi, Ikaalinen, Jämsä, Järvenpää, Kangasala, Kankaanpää, Kauhajoki, Kemijärvi, Kristiinankaupunki, Kotka, Kuhmo, Lohja, Loimaa, Muonio, Mänttä-Vilppula, Nokia, Nurmes, Parainen, Pello, Pieksämäki, Pietarsaari, Pudasjärvi, Raahe, Rauma, Riihimäki, Salo, Sodankylä, Suomussalmi, Uusikaupunki, Valkeakoski, Varkaus ja Äänekoski.

Vaikutusarviointi

3. Ihmeiden Iisalmi

- olemme vetovoimainen ja palveluiltaan monipuolinen Ylä-Savon seutukeskus, kehitämme kaupungin elinvoimaa määrätietoisesti uusien asukkaiden ja yritysten saamiseksi alueelle yhteistyössä muiden seudun kuntien kanssa
- meillä arki on helppoa kaikenikäisille ja elinvoimainen keskusta houkuttelee asioimaan
- toimimme yritysystävällisesti ja tarjoamme kilpailukykyiset yrittämisen olosuhteet, kehittämisspalvelut sekä laajan yhteistyöverkoston niin teollisille kuin palveluyrityksillekin
- huolehdimme kaupungin hyvästä saavutettavuudesta ja vahvalla edunvalvonnalla vaikutamme eri sidosryhmiin seudun elinvoimaisuuden kehittämiseksi

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

hallintojohtaja/lausuntopalvelu.fi